

Drony dokážu spôsobiť veľké škody, je nutné ich včas odhaliť

ROZHOVOR

Každý produkt obranného priemyslu musí byť kyberneticky bezpečný, tvrdí Peter Dostál, predseda dozornej rady Aliter Technologies.

Martin Pápai

martin.papai@mafrasllovakia.sk

Spoločnosť Aliter Technologies práve oslavuje 15. výročie. Ako hodnotíte toto obdobie?

Kolegovia z manažmentu by na túto otázku možno reagovali inak. Ja sa pokúsim reagovať očami človeka, ktorý stál pri zrode podniku v malom prenajatom trojizbovom byte v Ružinove. Začínali sme skromne a trochu s obavami, čo prinesie budúcnosť. Začali sme poskytovať konzultačné služby, prešli na vývoj špecializovaného hardvéru, ktorý sme nevedeli nikde kúpiť, a skončili sme ako medzinárodná spoločnosť ponúkajúca svoje produkty a služby najväčším zákazníkom v sektore obranného a bezpečnostného priemyslu, vrátane agentúr NATO.

Čo podľa vás stojí za úspechom spoločnosti?

Ak nám niekto povie, že sa niečo nedá, neodradí nás to, ale je to pre nás výzva. Máme vlastný vývoj produktov. Nesnažíme sa vyvíjať koleso, ale hľadáme diery na trhu a prichádzame s inováciami. Nebojíme sa robiť veci inak, latinsky aliter. Neustále zlepšujeme svoje procesy a investujeme do ľudí, ktorí predstavujú ozajstnú hodnotu spoločnosti.

Kľúčové oblasti Aliter Technologies sú cloudové služby, kyber-

Nesnažíme sa vyvíjať koleso, ale hľadáme diery na trhu a prichádzame s inováciami, hovorí Peter Dostál. FOTO: ALITER TECHNOLOGIES

netická bezpečnosť, ale aj vývoj softvéru. Aké máte ďalšie plány či vízie?

Dlho podceňovaná oblasť kybernetickej bezpečnosti vytvára vysoký dopyt na trhu rovnako ako rastúci segment cloudových služieb. Obe oblasti vyžadujú nových špecialistov, ktorých je na trhu zúfalo málo. Preto sa snažíme rozširovať naše kompetencie aj prostredníctvom akvizícií a investícií do technologických spoločností predovšetkým v zahraničí. Rozvíjať musíme aj oblasť špeciálnych systémov a hardvéru pre silové zložky. Osobitnou oblasťou je vývoj dronov a ich integrácia. Aktuálne sa zameriavame na systémy s vyššou pridanou hodnotou, integrácie, vývoj softvéru, ale aj rozvoj v oblasti senzoričky a an-

tidronovej ochrany, ktorá je vzhľadom na poznatky z aktuálnych bojových operácií horúcou témou. Treba si uvedomiť, že na trhu sú rôzne drony, od tých komerčne vyrábaných, až po špecializované vojenské. Všetky vzhľadom na svoju cenu dokážu spôsobiť relatívne veľké škody. Je dôležité každý dron odhaliť, identifikovať, a ak je to potrebné, aj včas zneškodniť. Na to sa používajú rôzne radarové technológie, akustické, rádiové, optické senzory, špecializovaný softvér a v neposlednom rade aj efekty na zneškodnenie dronov prostredníctvom ich rušenia, prevzatia kontroly alebo fyzickej likvidácie.

Osobitnou kategóriou sú armádne komunikačné systémy, ob-

zvlášť v tejto dobe. Môžete priblížiť, čomu sa venujete v tomto segmente?

Ak sa pozriete na produkty obranného a bezpečnostného priemyslu, ako sú bojové vozidlá, tanky alebo húfnice, každý z nich potrebuje komunikovať a byť riadený. Na to sú potrebné komunikačné a informačné technológie, ako sú softvér a špecializovaný hardvér: smerovače, prepínače, prechodové brány, servery, úložiská, šifratory a podobne. Tento hardvér musí byť odolný voči vode, prachu, nárazom, otrasom a elektromagnetickému žiareniu. Je dôležité, aby na ich výrobu a údržbu mal vplyv aj štát a aby v prípade vojenského konfliktu mali prioritu domáce potreby pred zahraničnými. Okrem

toho musí tento hardvér spĺňať americké vojenské štandardy alebo štandardy NATO a byť zavadený v NATO. Aj bojové vozidlo musí byť bezpečné z hľadiska kybernetickej bezpečnosti, integrované so senzoričkými či zbraňovými systémami, musí fungovať samostatne alebo ako súčasť väčšej či menšej skupiny a nesmie byť závislé od civilnej stacionárnej infraštruktúry. Jednotlivé produkty potom spolu komunikujú napríklad prostredníctvom taktických alebo zodolnených širokopásmových rádii. Na väčší dosah rádii či prieskum sa využívajú špecializované drony. NATO začalo integrovať tieto systémy aj s cloudovými službami, aj keď tieto sú úzko špecializované pre sektor obrany a bezpečnosti.

Ak nám niekto povie, že sa niečo nedá, neodradí nás to, ale je to pre nás výzva.

Podporuje sankcie pri Maďarsku

Bratislava - Európska komisia koná v zmysle toho, na čom sa dohodli členské krajiny Únie pri schvaľovaní rozpočtu na sedem rokov. Uviedol to premiér Eduard Heger v reakcii na odporúčenie eurokomisie pozastaviť Maďarsku časť eurofondov pre porušovanie zásad právneho štátu a nedostatky v boji proti korupcii.

Predseda vlády podotkol, že pri schvaľovaní rozpočtu Únia prijala kondicionalitu právneho štátu, ktorá má pomôcť v boji proti zneužívaniu eurofondov.

„To je napokon aj dlhodobá priorita mojej vlády. Slovensko z vlastnej skúsenosti veľmi dobre vie, čo znamená rozkrádanie eurofondov za čias bývalých vlád,“ uviedol Heger. Poznamenal tiež, že medzi Maďarskom a eurokomisiou prebieha intenzívna komunikácia o súbore opatrení, ktorý je pripravený prijať, aby sa posilnili štruktúry na ochranu fondov, aby k pozastaveniu čerpania nemuselo dôjsť.

„Samozrejme, toto je preferovaný scenár,“ skonštatoval. O výslednej podobe návrhu napokon rozhodne kvalifikovaná väčšina krajín po uplynutí mesačnej lehoty. Slovensko je podľa jeho slov pripravené podporiť jej predĺženie o ďalšie dva mesiace, aby Maďarsko získalo viac času na rokovanie.

„Koalíciu budem priebežne o tomto vývoji informovať a rozhodnutie, ako budeme hľasať, prijímame až v momente, keď budeme poznať, aká je finálna ponuka na maďarskej strane,“ doplnil premiér. Maďarsku by malo byť pozastavených približne 7,5 miliardy eur. Rozhodnutie je prvým prípadom postupu na základe nového sankčného mechanizmu, ktorý má chrániť právny štát. Európska únia nové finančné sankcie zaviedla pred dvoma rokmi v reakcii na to, čo označuje za podkopávanie demokracie. (TASR)

OCENENIE

Ukrajinci vyznamenali ministerku Milanovú

Bratislava - Za pomoc a podporu Ukrajine a jej kultúre získala ministerka kultúry Natália Milanová vyznamenanie Rád kňažnej Oľgy III. stupňa. O udelení ocenenia rozhodol ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij. Prestížne ocenenie jej bolo udelené za významné osobné zásluhy pri posilňovaní medzištátnej spolupráce, podpore štátnej zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny a za významný prínos v šírení povedomia o ukrajinskom štáte vo svete. Milanová považuje ocenenie za veľmi výnimočné, vďaka však podľa nej patrí aj všetkým organizáciám, ktoré pomáhajú podporiť a odprezentovať kultúru Ukrajiny na Slovensku.

„Najväčším ocenením pre mňa je to, že môžeme pomáhať,“ uviedla. Slovensko je podľa jej slov pripravené pomáhať aj naďalej, kým to bude potrebné.

„Ocenenie sa udeľuje ľuďom, ktorí prispeli k rozvoju kultúry

Ukrajiny. Je to veľmi čestné vyznamenanie,“ vysvetlil ukrajinský minister kultúry Olexandr Tkačenko. Poďakoval ministerke aj celému Slovensku za pomoc.

Vyzdvihol podporu charkovskému divadlu, keď koncom júna Opera Východ z Charkova vystúpila pod taktovkou svojho šéfdirigenta, zaslúžilého umelca Ukrajiny Dmytra Morozova v priestoroch Slovenskej filharmónie. Rovnako tiež ocenil uloženie sankcií ruským médiám, ako napríklad propagandistickej stanici RT (Russia Today) a spravodajskej agentúre Sputnik.

Spomenul tiež aj významnú pomoc slovenského rezortu kultúry pri záchrane kultúrneho dedičstva Ukrajiny, keď Milanová navrhla logisticky zabezpečiť presun a tiež dočasné a bezpečné uloženie predmetov kultúrnej hodnoty na slovenskom území. (TASR)

VZDELÁVANIE

Pri veľkom prieskume zručností oslovia aj 10-tisíc domácností na Slovensku

Bratislava - Národný inštitút vzdelávania a mládeže realizuje do 31. marca 2023 zber dát v rámci medzinárodného výskumu vedomostí a zručností dospelých s názvom Medzinárodné hodnotenie kompetencií dospelých, do ktorého je zapojených viac ako 40 krajín sveta.

Výskum sa zameriava na hodnotenie úrovne základných vedomostí a zručností potrebných na úspešné uplatnenie sa dospelých vo veku 16 - 65 rokov v bežnom živote a na pracovnom trhu.

Od respondentov sa formou zábavných cvičení zisťujú čitateľské a matematické zručnosti a schopnosti riešiť problémy prostredníctvom moderných informačno-komunikačných technológií. Majú napríklad za úlohu vyhľadať informáciu v príbalovom letáku alebo v návode na použitie nejakého prístroja, vyčítať informáciu z grafu, vypočítať cenu tovaru po zľave alebo uskutočniť internetovú rezerváciu.

Vypĺňajú tiež sprievodný dotazník, ktorý mapuje ich zázemie, vzdelanie i pracovné skúsenosti a zisťuje aj to, ktoré čitateľské, matematické, počítačové, ale aj sociálne a manuálne zručnosti potrebujú v každodennom živote a na svojom pracovisku.

Riadený je na medzinárodnej úrovni Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, u nás sa koná medzinárodné hodnotenie kľúčových kompetencií dospelých pod záštitou rezortu školstva.

„Zapojením do tohto výskumu získame objektívnu spätnú väzbu o úrovni kompetencií dospelých pracujúcich v rámci celej populácie, ktoré sú potrebné pre uplatnenie sa v modernej spoločnosti a na neustále sa meniacom trhu práce. Výsledky budú porovnané s podobným výskumom, ktorý sa uskutočnil v roku 2012, čo umožní porovnanie v rámci Slovenska, či sa úroveň vedomostí a zruč-

ností dospelých za posledné roky zlepšuje alebo zhoršuje,“ uvádza inštitút.

Výsledky budú taktiež porovnané v rámci jednotlivých krajín a ukážu, či Slovensko so svojimi

zručnosťami obstojí v medzinárodnej konkurencii. V Slovenskej republike bude v hlavnej fáze pre účasť vo výskume oslovených 10-tisíc domácností. (RED, TASR)

Výsledky prieskumu porovnajú so zahraničím.

FOTO: TASR/P. ZACHAR